

نگاهی به الگوی رفتاری ایرانیان در شرایط جنگ بنا بر داده‌های ایران‌شناسی

راز تاب‌آوری تمدن ایرانی

قدرت تمدن ایرانی در تداوم و نوسازی

راز ماندگاری این سرزمین در روزگار دشوار است

ایران‌شناسی

محمود جعفری دهقی

رئیس انجمن ایران‌شناسی

و استاد دانشگاه تهران

تاریخ ایران تنها روایت جنگ‌ها و دگرگونی‌های سیاسی نیست، بلکه تاریخ تداوم یک تمدن کهن است که در طول سده‌ها، بارها با تهاجم و بحران روبه‌رو شده و هر بار به شیوه‌ای متفاوت توانسته هویت و بنیان‌های فرهنگی خود را حفظ کند. دکتر محمود جعفری دهقی، ایران‌شناس، در این گفتار، با تکیه بر داده‌های ایران‌شناسی، می‌کوشد الگویی از رفتار تاریخی ایرانیان در مواجهه با جنگ و تهاجم را بازخوانی کند؛ الگویی که از دفاع و مقاومت آغاز می‌شود، با نقش‌آفرینی نخبگان در ساختار قدرت ادامه می‌یابد و در نهایت به بازسازی و غلبه فرهنگی می‌انجامد. او براین باور است که شناخت این تجربه تاریخی، می‌تواند در مواجهه ما با شرایط جنگی راهگشا باشد. مکتوب حاضر متن ویرایش و تلخیص شده «ایران» از سخنرانی اوست که در نشست «جنگ اخیر از منظر علوم انسانی» در مرکز نشر دانشگاهی ارائه شده است.

تمدن ایران در روزگار باستان از درخشش ویژه‌ای برخوردار بود و شناخت آن، می‌تواند برای بسیاری از مسائل امروز ما راهگشا باشد. چنین مقایسه‌ای این امکان را فراهم می‌کند که دریابیم چه عواملی در گذشته موجب شکل‌گیری و تداوم تمدن ما شده و چه عناصری امروز کمربنگ با غایب است.

الگوی ایرانی بقا

در بررسی‌های ایران‌شناختی، به الگویی برخوردیم که به نظر می‌رسد نیاکان ما در طول تاریخ، هنگام مواجهه با تهاجمات و بحران‌های بزرگ، بارها براساس آن عمل کرده‌اند. این الگوارمی‌توان در چهار مرحله خلاصه کرد: اول، دفاع در برابر تهاجم است؛ امری که طبیعی‌ترین واکنش هر جامعه در برابر حمله بیگانگان به شمار می‌رود. اگر این دفاع به نتیجه نمی‌رسید، و مهاجم وارد سرزمین ایران می‌شد، مرحله دوم آغاز می‌شد؛ یعنی شکل‌گیری خیزش‌ها و قیام‌های محلی در نقاط مختلف کشور. مردم در جای‌جای این سرزمین، به شیوه‌های گوناگون مخالفت خود را با سلطه بیگانه نشان می‌دادند. مرحله سوم، ورود نخبگان ایرانی به ساختار حکومت مهاجم بود. ایرانیان با تکیه بر تجربه دیرینه خود در اداره کشور و سنت کهن دیوان‌سالاری، به تدریج در ساختار قدرت نفوذ می‌کردند و از درون، آن را

چهار گام تاریخی ایران در رویارویی با بحران

ایسن الگوی چهارگانه را می‌توان، با تفاوت‌هایی در هر دوره، در بخش‌های مختلف تاریخ ایران مشاهده کرد و برای آن شواهد متعددی به دست داد. اولین نمونه به دوره هخامنشی بازمی‌گردد. تمدنی که در این عصر شکل گرفت، به الگویی برای جهان باستان تبدیل شد. به نظر می‌رسد پیش از شکل‌گیری حکومت هخامنشی، بر اثر تعامل سنت‌های فکری اقوام مهاجر آریایی، اقوام بومی ایران – همچون ایلامیان و کاسیان – و نیز تمدن‌های همسایه میان‌رودان، از جمله بابلیان، زمینه‌ای برای شکل‌گیری اندیشه‌ای مشترک در این سرزمین پدید آمده بود. در چنین فضایی، پرسش‌های فلسفی درباره آفرینش، چرایی زندگی و سرانجام انسان مطرح شد. بازتاب این پرسش‌ها و پاسخ‌ها را می‌توان در اوستا

از سنت‌های رایج فرمانروایی در جهان باستان متمایز می‌کند. همین نگرش، یکی از پایه‌های تمدنی شد که ایرانیان تا امروز نیز به آن افتخار می‌کنند.

اما در اواخر دوره هخامنشی، هنگامی که ساختار مدیریتی و توان اداره کشور رو به ضعف نهاد، زمینه برای پیشروی اسکندر مقدونی فراهم شد. در این مرحله، اولین بخش از همان الگوی تاریخی رخ داد؛ آریوبرزن و دیگر سرداران ایرانی در برابر مهاجم مقاومت کردند، هرچند نتوانستند مانع پیشروی او شوند. پس از آن، در نقاط مختلف سرزمین ایران مقاومت‌ها و خیزش‌هایی علیه سلطه مقدونیان شکل گرفت؛ رخدادی که جانشینان اسکندر نیز با آن روبه‌رو بودند. از سوی دیگر، بنا بر گزارش مورخان باستان، خود اسکندر نیز به تدریج برخی سنت‌ها و نمادهای هخامنشی را پذیرفت؛ از جمله با بنای ایرانی ازدواج کرد و از پوشش و آیین‌های ایرانی بهره گرفت. این روند، در کنار حضور تدریجی نخبگان

تمدن ایرانی بر پایه فرهنگ، هنر، دانش و تجربه حکمرانی شکل گرفته است. اگر ظرفیت‌های این تمدن به درستی شناخته و تقویت شوند، ایران همچنان می‌تواند خود را با شرایط جدید سازگار و مسیر تداوم و بالندگی را دنبال کند

ایرانی در ساختار حکومت، زمینه را برای دگرگونی حکومت جانشینان اسکندر و احیای دوباره سنت‌های سیاسی و فرهنگی ایران فراهم ساخت.

قدرت فرهنگ

فراتر از قدرت شمشیر

مردم بازرگومی کردند و بدین ترتیب در حفظ حافظه تاریخی و هویت فرهنگی ایران نقش مهمی داشتند. شواهد نشان می‌دهد که برخی از این روایت‌های حماسی، در میان دیگر اقوام ایرانی، بویژه در سرزمین شغد و فرارود، شناخته شده و نقل می‌شده است. در کنار این میراث فرهنگی، رسمیت یافتن زبان و خط پهلوی اشکانی نیز در تقویت هویت ایرانی، نقش مؤثری ایفا کرد و زمینه استمرار بسیاری از سنت‌های فرهنگی ایران را فراهم ساخت.

با آغاز دوره ساسانی، تا زمانی که مدیران و زمامداران کشور به دانش، فرهنگ و سامان اداری توجه داشتند، روند شکوفایی تمدن ایرانی ادامه یافت. از جمله اینکه در این دوره، دانشگاه جندی‌شاپور بنیان نهاده شد؛ مرکزی که به یکی از مهم‌ترین نهادهای علمی و آموزشی جهان آن روزگار تبدیل شد. علمی و آموختنی جهان آن روزگار تبدیل شد. ایرانی توانست در قالبی نو، حیات و پویایی خود را حفظ کند.

تجربه‌های حکمرانی به دوره جدید به شمار می‌رفت. با تکیه بر همین تجربه، بسیاری از نخبگان ایرانی در دستگاه خلافت به مسئولیت‌های مهم دیوانی و اداری دست یافتند و به تدریج در شکل‌گیری نظام اداری، علمی و فرهنگی جهان اسلام نقش‌آفرین شدند. از این منظر، سهم ایرانیان در شکوفایی «عصر طلایی تمدن اسلامی» بسیار چشمگیر است.

مرحله پایانی این الگو را می‌توان در استمرار و بازآفرینی فرهنگ ایرانی مشاهده کرد. با وجود دگرگونی سیاسی، زبان ایرانی از میان نرفت. زبان پهلوی در روند تحول تاریخی خود به فارسی دری رسید و این زبان، با پذیرش واژگان و مفاهیم تازه، به حیات خود ادامه داد و به یکی از مهم‌ترین زبان‌های فرهنگی جهان اسلام تبدیل شد. بدین ترتیب، فرهنگ ایرانی توانست در قالبی نو، حیات و پویایی خود را حفظ کند.

اگر این روند را در دوره مغول نیز دنبال کنیم، باز الگوی مشابهی مشاهده می‌شود. مغولان در آغاز با خشونتی کم‌سابقه به ایران حمله کردند، اما در گذر زمان، تحت تأثیر فرهنگ و تمدن ایران قرار گرفتند. بسیاری از آنان از هنر، معماری، ادب و دانش ایرانی حمایت کردند. این الگو، با تفاوت‌هایی، در دوره‌های بعد نیز کمابیش قابل مشاهده است.

تداوم یک سنت تاریخی

با ورود به دوره اسلامی نیز می‌توان همان الگوی چهارگانه را، البته با اقتضات این دوره، مشاهده کرد. ایران در آن زمان از تجربه‌ای چندصدساله در اداره سرزمین برخوردار بود؛ تجربه‌ای که از دوره هخامنشی آغاز شده و در عصر ساسانی به اوج رسیده بود. سازمان گسترده دیوان‌سالاری ساسانی، با دستگاه‌های گوناگون اداری و مالی، پشتوانه‌ای ارزشمند برای انتقال

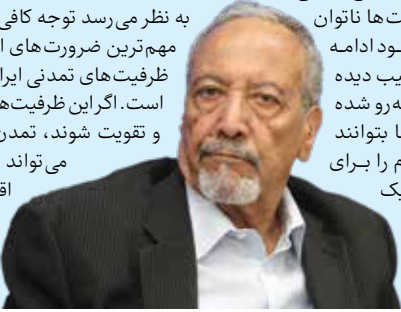
تمدن‌ها از دولت‌ها ماندگارترند

دفاع از کیان ملی، نخستین گام این الگوی تاریخی است؛ اما تمدن‌ها در فراسوی دولت‌ها به حیات فرهنگی خود ادامه می‌دهند. از این رو، باید میان «دولت» و «تمدن» تفاوت قائل شد. دولت‌ها ممکن است دچار ضعف یا دگرگونی شوند، اما تمدن‌ها الزماً با زوال دولت‌ها از میان نمی‌روند. تمدن ایرانی نیز در طول تاریخ، حتی در دوره‌هایی که حکومت‌ها ناتوان بوده‌اند، به حیات خود ادامه داده است؛ هرچند آسیب دیده یا با دشواری‌هایی روبه‌رو شده است. هرگاه دولت‌ها بتوانند زیرساخت‌های لازم را برای استمرار و بازسازی یک تمدن بزرگ فراهم آورند، آن تمدن نیز قادر خواهد بود خود

را با شرایط تازه سازگار کند و به زندگی خویش ادامه دهد. تمدن کهن ایران بر پایه سیاست، فرهنگ، هنر و ادبیات استوار بود. امروزه، مؤلفه‌های تازه‌ای نیز به این مجموعه افزوده شده است؛ از جمله کیفیت تعامل با جهان، نحوه مدیریت روابط بین‌المللی، مدیریت منابع آب و انرژی و همچنین جایگاه و نقش نخبگان در اداره کشور.

به نظر می‌رسد توجه کافی به این مسائل، از مهم‌ترین ضرورت‌های استمرار و بازسازی ظرفیت‌های تمدنی ایران در روزگار کنونی است. اگر این ظرفیت‌ها به درستی شناخته و تقویت شوند، تمدن ایرانی همچنان می‌تواند در قالب شرایط و اقتضات جدید، مسیر تداوم و بالندگی خود را دنبال کند.

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

نوبت دوم

آگهی فراخوان مزایده عمومی

مزایده شماره م ز/۴/۴۰۵

پتروشیمی بندرامام

گسترش ظرفیت پتروشیمی بندرامام

پتروشیمی بندرامام

شرکت پتروشیمی بندر امام به آدرس بندر امام خمینی(ره) منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، سایت ۵ در نظر دارد مزایده عمومی با شرایط ذیل برگزار نماید.

۱-موضوع مزایده: فروش کاتالیست مستعمل Z-771 پتروشیمی بندر امام

۲-مدت اجرای موضوع مزایده: ۶ ماه شمسی

۳-مبلغ تضمین شرکت در مزایده ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می باشد.

۴-انواع تضمین های معتبر برای شرکت در مزایده: ضمانت نامه بانکی

۴-۱) واریز وجه به حساب اعلام شده در اسناد مزایده

۵-مهلت توزیع اسناد مزایده از تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۳۰ لغایت ساعت ۲۴ مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۶

ضمناً مزایده‌گران می‌توانند جهت دریافت اسناد مزایده به آدرس WWW.BIPC.IR مراجعه نمایند.

۶-محل و مهلت تحویل پاکات پیشنهادی: آدرس بندر امام خمینی(ره) منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، سایت ۵- شرکت پتروشیمی بندرامام- امور مراجعین، تا ساعت ۱۲ مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۱۸

روابط عمومی شرکت پتروشیمی بندر امام (سهامی عام)

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

نوبت دوم

آگهی فراخوان مزایده عمومی

مزایده شماره م ز/۵/۴۰۵

پتروشیمی بندرامام

گسترش ظرفیت پتروشیمی بندرامام

پتروشیمی بندرامام

شرکت پتروشیمی بندر امام به آدرس بندر امام خمینی(ره) منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، سایت ۵ در نظر دارد مزایده عمومی با شرایط ذیل برگزار نماید.

۱-موضوع مزایده: فروش کاتالیست مستعمل DH11& DH 16 پتروشیمی بندر امام

۲-مدت اجرای موضوع مزایده: ۶ ماه شمسی

۳-مبلغ تضمین شرکت در مزایده ۹۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می باشد.

۴-انواع تضمین های معتبر برای شرکت در مزایده: ضمانت نامه بانکی

۴-۱) واریز وجه به حساب اعلام شده در اسناد مزایده

۴-۲) مهلت توزیع اسناد مزایده از تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۳۰ لغایت ساعت ۲۴ مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۶

ضمناً مزایده‌گران می‌توانند جهت دریافت اسناد مزایده به آدرس WWW.BIPC.IR مراجعه نمایند.

۶- محل و مهلت تحویل پاکات پیشنهادی: آدرس بندر امام خمینی(ره) منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، سایت ۵- شرکت پتروشیمی بندرامام – امور مراجعین، تا ساعت ۱۲ مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۱۸

روابط عمومی شرکت پتروشیمی بندر امام (سهامی عام)

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

نوبت دوم

آگهی فراخوان مزایده عمومی

مزایده شماره م ز/۲/۴۰۵

پتروشیمی بندرامام

گسترش ظرفیت پتروشیمی بندرامام

پتروشیمی بندرامام

شرکت پتروشیمی بندر امام به آدرس بندر امام خمینی(ره) منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، سایت ۵ در نظر دارد مزایده عمومی با شرایط ذیل برگزار نماید.

۱-موضوع مزایده: فروش کاتالیست مستعمل S-12 پتروشیمی بندر امام

۲-مدت اجرای موضوع مزایده: ۶ ماه شمسی

۳-مبلغ تضمین شرکت در مزایده ۶۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می باشد.

۴-انواع تضمین های معتبر برای شرکت در مزایده: ضمانت نامه بانکی

۴-۱) واریز وجه به حساب اعلام شده در اسناد مزایده

۵-مهلت توزیع اسناد مزایده از تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۳۰ لغایت ساعت ۲۴ مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۶

ضمناً مزایده‌گران می‌توانند جهت دریافت اسناد مزایده به آدرس WWW.BIPC.IR مراجعه نمایند.

۶- محل و مهلت تحویل پاکات پیشنهادی: آدرس بندر امام خمینی(ره) منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، سایت ۵- شرکت پتروشیمی بندرامام- امور مراجعین، تا ساعت ۱۲ مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۱۸

روابط عمومی شرکت پتروشیمی بندر امام (سهامی عام)

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

CH₂=CH₂

نوبت دوم

آگهی فراخوان مزایده عمومی

مزایده شماره م ز/۳/۴۰۵

پتروشیمی بندرامام

گسترش ظرفیت پتروشیمی بندرامام

پتروشیمی بندرامام

شرکت پتروشیمی بندر امام به آدرس بندر امام خمینی(ره) منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، سایت ۵ در نظر دارد مزایده عمومی با شرایط ذیل برگزار نماید.

۱-موضوع مزایده: فروش کاتالیست مستعمل MAX-250 پتروشیمی بندر امام

۲-مدت اجرای موضوع مزایده: ۶ ماه شمسی

۳-مبلغ تضمین شرکت در مزایده ۹۰,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می باشد.

۴-انواع تضمین های معتبر برای شرکت در مزایده: ضمانت نامه بانکی

۴-۱) واریز وجه به حساب اعلام شده در اسناد مزایده

۵-مهلت توزیع اسناد مزایده از تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۳۰ لغایت ساعت ۲۴ مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۶

ضمناً مزایده‌گران می‌توانند جهت دریافت اسناد مزایده به آدرس WWW.BIPC.IR مراجعه نمایند.

۶- محل و مهلت تحویل پاکات پیشنهادی: آدرس بندر امام خمینی(ره) منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی، سایت ۵- شرکت پتروشیمی بندرامام – امور مراجعین، تا ساعت ۱۲ مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۱۸

روابط عمومی شرکت پتروشیمی بندر امام (سهامی عام)